

Aftale mellem regeringen og Venstre,
Radikale Venstre, Dansk Folkeparti,
Socialistisk Folkeparti, Enhedslisten,
Det Konservative Folkeparti, Alternati-
vet, Nye Borgerlige, Frie Grønne og Li-
beral Alliance om:

Fordeling af
forskningsreserven
samt midler fra reserven til genstart
af dansk økonomi samt særlige udfor-
dringer afledt af COVID-19 i 2021 mv.

30. oktober 2020

Aftale om fordeling af forskningsreserven¹ samt midler fra reserven til genstart af dansk økonomi samt særlige udfordringer afledt af COVID-19 i 2021 mv.

Partierne er enige om at udmønte 2.857,3 mio. kr. til forskning og innovation i 2021. Rammen består af 1.240,3 mio. kr., som er finansieret af reformen af førtidspension og fleksjobordningen (FØP/Fleks) i 2012 (regeringen, V, RV, SF, K og LA). Dertil kommer 750 mio. kr. fra reserven til genstart af dansk økonomi samt særlige udfordringer afledt af COVID-19 i 2021. Endelig indgår 867,0 mio. kr. af finanslovsbevillingen til Danmarks Innovationsfond på i alt 1.062,5 mio. kr. i FFL21.

Partierne er enige om at udmønte 2.102,8 mio. kr. til ambitiøse og grønne forskningsinitiativer i 2021. Det betyder, at de samlede statslige øremærkede bevillinger i 2021 til grøn forskning bliver 2.700,0 mio. kr.

Partierne er desuden enige om at fastholde niveauet for de grønne forskningsmidler på det statslige forskningsbudget på mindst 2020-niveauet svarende til 2.280,0 mio. kr. i 2022-2024.

<i>Mio. kr. (2021-pl)</i>	2021	2022	2023	2024
Samlet ramme til prioritering	2.857,3			
- <i>Forskningsreserve (FØP/Fleks)</i>	1.240,3			
- <i>Stimuluspakke</i>	750,0			
- <i>Innovationsfonden</i>	867,0			
Ramme til grøn forskning (inkl. FFL)	2.700,0	2.280,0	2.280,0	2.280,0

¹ Midler fra Aftale om en reform af førtidspension og fleksjob

1. Ambitiøse og varige grønne forskningsinitiativer	2.102,8	60,0	60,0	-
1.1. Innovationsfonden	1.169,0	-	-	-
1.1.1. Heraf Grønne Forsknings- og Innovationspartnerskaber	700,0			
1.1.2. Heraf grøn forskning, teknologiudvikling og innovation	469,0			
1.2. Danmarks Frie Forskningsfond	312,9			
1.3. UDP	511,0	-	-	-
1.3.1. Heraf EUDP	340,0			
1.3.2. Heraf MUDP	121,0			
1.3.3. Heraf GUDP	50,0			
1.4. DANA	50,0	60,0	60,0	
1.5. Styrket grøn forskning på landbrugsområdet	39,3			
1.6. Grønt internationalt forskningssamarbejde og styrket monitorering af grøn forskning	10,6			
1.7. Videnskab.dk	2,0			
1.8. Pilotprojekter inden for bæredygtigt design og arkitektur	6,0			
1.9. Arktisk forskning om klima- og geopolitik	2,0			
2. Life science, sundhed og velfærdsteknologi	390,0	-	-	-
2.1. Innovationsfonden	340,0	-	-	-
2.2. ICARS	50,0			
3. Teknologi og innovation der kan fastholde produktion og arbejdspladser i Danmark	220,0	-	-	-
3.1. Innovationsfonden	190,0			
3.2. Matchfinansieringsordningen	30,0			
4. Et stærkt fundament for forskning	144,5	50,0	50,0	50,0
4.1. Styrket forskning på børneområdet	50,0	50,0	50,0	50,0
4.2. Styrket forskningsinfrastruktur	27,6			
4.3. International forskningssamarbejde og styrket EU-hjemtag	17,8			
4.4. Arktisk forskning og Arktisk Universitet	6,2			
4.5. Grundtvig Centeret	10,0			
4.6. Udvikling af vidensamarbejdet i Region Sjælland på RUC	10,0			
4.7. Midler til fri forskning i Danmarks Frie Forskningsfond	22,9			

Note: For de opførte beløb vil 1,5 pct. af midlerne fra forskningsreserven og reserven til genstart af dansk økonomi samt særlige udfordringer afledt af COVID-19 anvendes til administration af initiativerne.

Aftalen omfatter bevillinger og initiativer inden for fire områder, hhv. "Ambitiøse og varige grønne forskningsinitiativer" og "Life science, sundhed og velfærdsteknologi", "Teknologi og innovation der kan fastholde produktion og arbejdspladser i Danmark" samt "Et stærkt fundament for forskning og innovation".

1. Ambitiøse og varige grønne forskningsinitiativer

Vi står i Danmark og resten af verden over for massive klimaudfordringer ift. bl.a. stigende temperaturer, smeltende havis og mere ekstremt vejr, og det er påkrævet, at udledningen af drivhusgasser nedbringes markant. Samtidig står vi over for store udfordringer i forhold til vores natur, miljø og biodiversitet.

Regeringen og et bredt flertal i Folketinget indgik i december 2019 en aftale om klimaloven, der fastsætter et mål om, at Danmark skal reducere drivhusgasudledningen med 70 pct. i 2030 i forhold til niveauet i 1990, samt at Danmark på længere sigt skal være et klimaneutralt samfund i senest 2050.

Brede flertal i Folketinget har efterfølgende i 1. halvår 2020 indgået klimaaftaler inden for sektorerne energi og industri mv. samt affald og cirkulær økonomi som led i en samlet klimahandlingsplan, der skal sætte retning for den grønne omstilling i de enkelte sektorer.

Det er dog ikke alle løsninger, vi kender endnu, og nogle kendte løsninger skal videreudvikles, før de kan bringes i anvendelse i større skala og på en omkostningseffektiv måde. Forskning og innovation er derfor afgørende for at finde og udvikle løsninger på udfordringerne på klimaområdet og inden for natur, miljø og biodiversitet.

Aftalepartierne noterer sig, at regeringen har lanceret strategien "*Fremtidens løsninger – Strategi for investeringer i grøn forskning, teknologi og innovation*" (september 2020), der skal sikre en målrettet og styrket dansk forskningsindsats på det grønne område. Strategien udpeger fire grønne missioner på områder, hvor der vurderes at være behov for en accelereret udvikling for at understøtte den grønne omstilling, og kortlægger endvidere forskningsbehov og -potentialer inden for 7 temaområder.

Aftalepartierne fastholder med aftalen om fordeling af forskningsreserven for 2021 et meget ambitiøst niveau for investeringer i grøn forskning og innovation, der skal understøtte arbejdet med reduktion af drivhusgasser og styrkelse af natur, miljø og biodiversitet og dermed generelt understøtte den grønne omstilling i alle dele af samfundet, både i Danmark og internationalt.

Partierne er enige om, at der er behov for en bred forskningsindsats inden for alle videnskabelige hovedområder og på tværs af videnskabelige områder, og at forskningen skal styrke indsatsen i hele værdikæden fra grundforskning til udvikling. Som led heri lægger partierne vægt på, at særligt Innovationsfonden og de tre udvikling- og demonstrationsprogrammer sikrer en tæt koordinering af indsatserne.

1.1. Danmarks Innovationsfond

Der afsættes i alt 1.169,0 mio. kr. til grønne forsknings- og innovationsprojekter i regi af Innovationsfonden. Midlerne skal overordnet understøtte et tæt samspil mellem forskning og erhvervsliv med fokus på at omdanne de udfordringer, vi som samfund står over for ifm. den grønne omstilling, til nye løsninger, teknologier og forretningsmuligheder.

1.1.1. Grønne Forsknings- og Innovationspartnerskaber

Der afsættes i alt 700,0 mio. kr. til at etablere et antal Grønne Forsknings- og Innovationspartnerskaber, som skal danne ramme for en ambitiøs investering i missionsdrevne forskning og udvikling inden for områder, hvor der vurderes at være et særligt behov for at accelerere forskningen og innovationen, hvis vi skal i mål med den grønne omstilling, og hvor der er danske forsknings- og erhvervs-mæssige styrker og potentialer.

Aftalepartierne er enige om med afsæt i strategien "*Fremtidens Grønne Løsninger*" at prioritere følgende fire missioner. Partierne har dog aftalt, at den fjerde mission skal være cirkulær økonomi med fokus på plastik og tekstiler.

- 1. Fangst og lagring eller anvendelse af CO₂*
Missionen skal udvikle omkostningseffektive løsninger til fangst og lagring af CO₂, som kan anvendes til at reducere CO₂-udledninger og skabe negative udledninger fra store industrielle udledere, affaldsforbrændingsanlæg, biogasanlæg og biomassebaseret kraftvarmeanlæg. Sammen med brint fra vedvarende energi kan fanget CO₂ levere kulstof til nye klimaneutrale løsninger.
- 2. Grønne brændstoffer til transport og industri (Power-to-X mv.)*
Missionen skal udvikle løsninger til at omdanne strøm fra vedvarende energi til produkter, der kan anvendes til at reducere udledningerne fra dele af transport- og industrisektoren, hvor der ikke eksisterer omkostningseffektive alternative til fossil energi. Indsatsen skal understøtte en udvikling mod mere vedvarende energi inden for især tung land-, skibs- og lufttransport samt nogle dele af industrien.
- 3. Klima- og miljøvenligt landbrug og fødevarerproduktion*
Missionen skal udvikle teknologier og løsninger, der markant kan reducere klima- og miljøpåvirkningen fra både konventionel og økologisk fø-

devarerproduktion og jordbrug, herunder udledninger fra husdyr, gødningsanvendelse og jorde samt reducere afledte effekter på naturen. Det kan f.eks. være igennem teknologier samt mere cirkulære og bæredygtige løsninger mhp. optag af CO₂ i jord og skov, bioraffinering, herunder pyrolyse, nye foder- og fødevarerprodukter med lavere klima- og miljøaftryk, planteforædling, plantebaseret fødevarerproduktion samt understøttelse af vidensbehov ift. effektiv regulering, herunder dokumentation af emissioner.

4. *Cirkulær økonomi med fokus på plastik og tekstiler*

Missionen skal bidrage til at fremme cirkulær økonomi gennem udvikling af løsninger til at forbedre ressourceproduktiviteten, mindske mængden af affald, øge mængden og kvaliteten af genanvendelsen samt reducere miljø- og klimabelastning fra produkter. Der vil være et særligt fokus på plastik og tekstiler. Løsninger kan omfatte f.eks. ændret design og produktionsmetoder samt ændrede forbrugsformer. Andre løsninger omfatter at udvikle teknologier, der kan forbedre sporbarheden af materialer gennem værdikæden og sortering af f.eks. plastikaffald med henblik på genanvendelse af høj kvalitet. Det omfatter endvidere udvikling af nye løsninger til mere bæredygtigt design af f.eks. tekstiler, der minimerer forbruget af naturressourcer og sikrer længere levetid af tekstiler, samt teknologier, som kan øge genanvendelsen af f.eks. tekstilaffald. Der vil samtidig være fokus på øget brug af fornybare og genanvendte råvarer i stedet for nyudvundne fossile råvarer.

Med de grønne forsknings- og innovationspartnerskaber introduceres et nyt forsknings- og innovationsvirkemiddel, som skal målrette og accelerere forsknings- og innovationsindsatsen på områder med væsentlig betydning for den grønne omstilling af Danmark. Indsatsen skal ses i sammenhæng med de indgåede aftaler om klimaplaner og tager endvidere afsæt i en række af de 13 klimapartnerskabers anbefalinger inden for forskning og udvikling.

Det enkelte grønne forsknings- og innovationspartnerskab skal samle relevante videninstitutioner (universiteter, GTS-institutter m.fl.), virksomheder, offentlige parter og innovationsaktører. Innovationsfonden vil i sin udmøntning afdække mulig samfinansiering med andre offentlige og private fonde, herunder udviklings- og demonstrationsprogrammerne (EUDP, MUDP og GUDP) og Danmarks Grønne Fremtidsfond, som vil kunne bidrage til, at partnerskaberne får en vis volumen og dermed størst mulig national og global gennemslagskraft.

Størrelsen på bevillingerne mellem partnerskaberne kan variere alt efter, hvad der vurderes samlet at give den største effekt, ligesom det kan vælges at uddele midler til flere partnerskaber inden for én mission.

Innovationsfonden vil i dialog med Uddannelses- og Forskningsministeriet have mulighed for at udmønte evt. overskydende midler inden for 1.1.2. *Grøn forskning, teknologiudvikling og innovation.*

1.1.2. Grøn forskning, teknologiudvikling og innovation

Der afsættes i alt 469,0 mio. kr. til strategisk og udfordringsdrevet grøn forskning, teknologiudvikling og innovation.

Midlerne skal understøtte strategisk og udfordringsdrevet grøn forskning inden for følgende temaområder, der er nærmere beskrevet i strategien "*Fremtidens grønne løsninger*":

- 1) Energiproduktion mv.
- 2) Energieffektivisering
- 3) Landbrug og fødevarerproduktion
- 4) Transport
- 5) Miljø og cirkulær økonomi
- 6) Natur og biodiversitet
- 7) Bæredygtig adfærd og samfundsmæssige konsekvenser (tværgående).

Inden for de syv temaområder er aftalepartierne enige om, at der bør lægges særlig vægt på landbrugets rolle i den grønne omstilling, herunder bl.a. i relation til både økologisk og konventionelt landbrug og udvikling af nye bæredygtige animalske og ikke mindst plantebaserede fødevarer.

Herudover lægger aftalepartierne vægt på, at der inden for de syv temaområder er et tværgående fokus på teknologiske muligheder, herunder f.eks. digitalisering og kunstig intelligens. Partierne lægger ligeledes vægt på et særligt fokus på energiområdet, herunder energiproduktion, energilagring, energieffektivitet samt sammenhængende energisystemer og potentialet i sektorkobling inden for det samlede energiområde. Partierne lægger endvidere vægt på, at bæredygtigt byggeri, herunder bæredygtige materialer, indgår som et vigtigt område.

Aftalepartierne er herudover enige om, at det er vigtigt med et fokus på Arktis og arktisk forskning, blandt andet i relation til klimaforandringer og klimaovervågning. Endelig lægger aftalepartierne vægt på forskning i de samfundsmæssige forandringer som følge af klimaforandringerne, herunder f.eks. håndtering af internationale konflikter afledt heraf.

Teknologiudvikling og innovation spiller en afgørende rolle for, at vi kan nå i mål med den grønne omstilling i Danmark og i resten af verden. Midlerne skal således også understøtte, at eksisterende viden på området omsættes til konkrete grønne teknologier og løsninger i tæt samarbejde med erhvervslivet. Midlerne til teknologiudvikling og innovation udmøntes inden for det grønne område i bred forstand.

Midlerne udmøntes gennem opslag med sigte på, at forskningen skaber samfundsmæssig værdi og/eller økonomisk vækst for private og offentlige virksomheder og/eller aftagere i samfundet. Forskningen skal derfor så vidt muligt udføres i et tæt samspil mellem forskningsinstitutioner og erhvervsliv.

1.2. Danmarks Frie Forskningsfond

Der afsættes 312,9 mio. kr. til Danmarks Frie Forskningsfond med henblik på, at fonden gennem konkurrenceudsatte opslag kan uddele midler til den grønne, frie, nysgerrighedsdrevne forskning i Danmark. Prioriteringen fremmer forskernes egne originale idéer, som kan bidrage til den grønne omstilling. Samtidig understøtter prioriteringen karriereudvikling for vækstlaget i dansk forskning, bl.a. de yngre forskere, hvoraf flere i fremtiden vil skulle gøre karriere i det private erhvervsliv.

1.3. Udviklings- og demonstrationsprogrammer (UDP)

Udviklings- og demonstrationsprojekter er væsentlige i forhold til at sikre, at alle led i den grønne værdikæde fra grundforskning til kommerialisering er vel-smurte.

1.3.1. Energiteknologisk Udviklings- og Demonstrationsprogram (EUDP)

Der afsættes i alt 340,0 mio. kr. til EUDP – Det Energiteknologiske Udviklings- og Demonstrationsprogram.

Prioriteringen kan understøtte energiteknologiske udviklings- og demonstrationsaktiviteter, som bidrager til at skabe vækst og arbejdspladser, øger forsyningssikkerheden og bidrager til at indfri målet om 70 pct. reduktion af drivhusgasudslip i 2030 og til at gøre Danmark uafhængig af fossil energi.

I forlængelse af EUDP's strategi for 2020-2030 og for at styrke en accelereret indsats blandt de grønne missioner, der er prioriteret i denne aftale, er aftalens partierne enige om, at der øremærkes mindst 100 mio. kr. af midlerne til at understøtte teknologiudviklingen inden for missionerne: Fangst, lagring eller anvendelse af CO₂ samt Power-to-X.

Med prioriteringen sikres samtidig en fortsættelse af det aftalte niveau i Energi-aftalen 2018.

1.3.2. Miljøteknologisk Udviklings- og Demonstrationsprogram (MUDP)

Der afsættes 121,0 mio. kr. til MUDP – Det Miljøteknologiske Udviklings- og Demonstrationsprogram. Grøn udvikling og demonstration af teknologiske løsninger spiller en stor rolle for udviklingen af fremtidens grønne teknologiske løsninger, og midlerne skal bidrage til et bedre miljø, en mere effektiv lovgivning, flere arbejdspladser i Danmark og en strategisk teknologisk indsats på miljø- og klimaområdet.

1.3.3. Grønt Udviklings- og Demonstrationsprogram (GUDP)

Der afsættes 50,0 mio. kr. til Grønt Udviklings- og Demonstrationsprograms økologiforskning i samarbejde med ICROFS. Økologisk jordbrug og økologiske fødevarer skal løbende udvikles med de specifikke produktionsbetingelser, der gælder på området, hvis dansk økologi fortsat skal bevare sin internationale førerposition, imødekomme fremtidens forbrugerkrav og bevare en høj troværdighed.

1.4. DANA

Der afsættes 50,0 mio. kr. i 2021 og 60,0 mio. kr. i 2022 og 2023 til delfinansiering af et nyt forskningsskib med de nødvendige kapaciteter til at løse opgaver i Arktis. Et nyt forskningsskib vil ud over forskning også skulle varetage forskningsbaseret myndighedsbetjening for Miljø- og Fødevareministeriet samt løse forskningsrelaterede opgaver i Arktis. Partierne opfordrer til, at der i udbuddet af byggeriet af et nyt forskningsskib lægges vægt på overholdelse af grundlæggende internationale og danske arbejdsrettigheder og miljøstandarder. Byggeriet af skibet skal endvidere bidrage til læring om skibskonstruktion til arktiske forhold.

1.5. Styrket grøn forskning på landbrugsområdet

Der afsættes i alt 39,3 mio. kr. til grøn forskning i relation til landbrugsområdet. Indsatsen skal styrke forskningskapaciteten og understøtte myndighedsrelaterede behov for viden og dokumentation, bl.a. i forhold til emissioner, lavbunds-jorde og CO₂-optag.

Af midlerne afsættes 31,0 mio. kr. af midlerne til grøn forskning og udvikling i landbruget, der skal understøtte myndighedsrelaterede forsknings- og udviklingsbehov. Dette kan bl.a. være dokumentation af emissionsfaktorer fra stald og jorde – især vedr. drivhusgasser – samt en specifik understøttelse af behovet for viden i forhold til udtag af lavbunds-jorde. Midlerne udmøntes af Miljø- og Fødevareministeriet.

8,3 mio. kr. af midlerne afsættes til forskning i drivhusgasudledninger fra lavbunds-jorde, der kan bidrage til mere retvisende nationale opgørelser, som vurderes at være nødvendige for at etablere et præcist administrationsgrundlag for udtagning af lavbunds-jorde. Forskningen forankres på Aarhus Universitet (DCA) i samarbejde med GEUS.

1.6. Grønt internationalt forsknings samarbejde og styrket monitorering af grøn forskning

Der afsættes i alt 10,6 mio. kr. til dels at styrke det danske engagement i internationalt samarbejde om grøn forskning og styrke det danske hjemtag fra EU's forskningsprogrammer, dels styrke den analytiske kapacitet i relation til monitorering af grøn forskning, herunder vurdere forskningsinvesteringers potentiale for at bidrage til klimamålene. Initiativerne er indeholdt i Grøn Forskningsstrategi.

1.7. Videnskab.dk

Aftalepartierne er enige om at afsætte 2,0 mio. kr. til forskningsformidlingsportalen Videnskab.dk. Midlerne skal bidrage til at udbrede kendskabet til og forståelsen for den grønne forsknings samfundsmæssige betydning.

1.8. Pilotprojekter inden for bæredygtigt design og arkitektur

Aftalepartierne er enige om at afsætte 6,0 mio. kr. til forsknings- og udviklingsprojekter inden for bæredygtigt design og arkitektur, der kan understøtte den

grønne omstilling. Midlerne fordeles med 2,0 mio. kr. til hhv. Arkitektskolen Aarhus, Det Kongelige Danske Kunstakademis Skoler for Arkitektur, Design og Konservering samt Designskolen Kolding, der tilrettelægger forsknings- og udviklingsaktiviteterne inden for deres formål.

1.9. Arktisk forskning om klima- og geopolitik

Der afsættes 2,0 mio. kr. til forskning om klima, geopolitik samt udenrigs- og sikkerhedspolitik i Arktis. Forskningen udføres med base på Ilisimatusarfik, Grønlands universitet og koordineres med arbejdet i Arktisk Forskningshub og øvrig arktisk forskning i Rigsfællesskabet.

2. Life science, sundhed og velfærdsteknologi

Der afsættes i alt 390,0 mio. kr. til forskning, teknologiudvikling og innovation inden for life science, sundhed og velfærdsteknologi mv.

Forskningsbaseret viden har skabt grobund for udviklingen af danske erhvervs-mæssige styrkepositioner inden for f.eks. life science. Forskningen skal bidrage til, at denne position fastholdes og udbygges. Udmøntningen af midlerne skal understøtte et tæt samspil mellem forskningsinstitutionerne og erhvervslivet.

Med aftalen videreføres bevillingen til ICARS fra forskningsreserveaftalen, og samtidig noterer partierne sig, at regeringen vil indbudgettere en flerårig bevilling til ICARS på FFL22.

2.1. Innovationsfonden

Der afsættes 340,0 mio. kr. til strategisk og udfordringsdrevet forskning, teknologiudvikling og innovation inden for life science, sundhed og velfærdsteknologi i Danmarks Innovationsfond. Midlerne skal understøtte, at Danmarks stærke viden- og forskningsposition inden for området omsættes til opfindelser, produkter og teknologier, der gavner de danske borgere, virksomhedernes bundlinje og dansk eksport.

Forskningen skal skabe samfundsmæssig værdi og/eller økonomisk vækst for private og offentlige virksomheder og/eller aftagere i samfundet ikke mindst i life science sektoren, og skal derfor, så vidt muligt, udføres i et tæt samspil mellem forskningsinstitutioner og erhvervsliv.

Forskningen kan bl.a. understøtte, at der kan tilbydes gode og relevante forebyggelsestilbud og behandlinger i primær- og sygehussektoren samt i psykiatrien med borgeren i centrum. Forskningen kan også bidrage til ny viden om og udvikling af ny sundheds- og velfærdsteknologi, som kan understøtte et borger-nært sundhedsvæsen med fokus på den enkeltes frihed og inddragelse og med fokus på at service i den offentlige sektor løses klogere og mere effektivt, så der kan frigives tid til omsorg og kernevelværd.

Partierne er desuden enige om, at der er behov for at styrke den kliniske forskning bl.a. for at understøtte kvalitet og effektivitet i sundhedsvæsenet, god patientbehandling og tiltrækning af udenlandske forskningsinvesteringer til Danmark. Partierne noterer, at der i udmøntningen af midlerne særligt er behov for at understøtte den kliniske forskning, som bedrives på hospitalerne og ved andre offentlige forskningsinstitutioner, herunder den uafhængige og patientnære kliniske forskning.

Forskningen kan også bidrage til udviklingen af personlig medicin, udvikling af det digitale sundhedsområde, herunder sundhedsdataområdet, kunstig intelligens og øget virtuel og teknologisk brug ifm. afvikling af kliniske forsøg. Områderne indeholder store potentialer for både virksomheder og den offentlige sundhedssektor.

Endelig skal forskningen bidrage til at nedbringe ulighed i sundhed f.eks. gennem styrket forskning i sygdomme, som rammer social skævt. Der kan bl.a. være behov for forskning i forebyggelse af eller farmakologiske og non-farmakologiske behandlingsmuligheder i forhold til lungesygdomme (f.eks. KOL) og kroniske sygdomme.

Midlerne skal endvidere understøtte, at Innovationsfonden gennem konkurrenceudsatte opslag kan yde støtte til teknologiudvikling og innovation inden for life science, sundhed og velfærdsteknologi. Midlerne skal bl.a. understøtte vidensoverførsel mellem forsknings-/uddannelsesinstitutioner og virksomheder, fremme teknologiudvikling og forsknings- og innovationsindsatsen i bl.a. små og mellemstore virksomheder.

2.2. ICARS

Der afsættes 50,0 mio. kr. i 2021 til forskningsaktiviteter på Internationalt Centre for Anti-microbial Resistance Solutions (ICARS), der er et globalt videns- og forskningscenter, som skal udføre forskning for at identificere og implementere nye evidensbaserede løsninger på nationale antibiotikaresistensudfordringer. ICARS hovedopgave er at bistå lav- og mellemindkomstlande med at udvikle løsninger for at bekæmpe antibiotikaresistens på tværs af human-, veterinær, miljø- og fødevarerområderne.

For så vidt angår den årlige statslige bevilling fra 2022 vil regeringen indbudgettere en flerårig bevilling.

3. Teknologi og innovation der kan fastholde produktion og arbejdspladser i Danmark

Der afsættes 220,0 mio. kr. til Innovationsfonden og Matchfinansieringsordningen i 2021.

3.1. Innovationsfonden

Der afsættes 190,0 mio. kr. til at understøtte udfordringsdrevet forskning, teknologiske muligheder og innovation som kan bidrage til at fastholde produktion og arbejdspladser i Danmark.

Midlerne kan bl.a. understøtte robot- og droneteknologi og anden automatiseret produktionsteknologi samt forskning i kunstig intelligens og digitalisering, som også rummer store potentialer i erhvervslivet såvel som i den offentlige sektor.

Partierne er enige om, at midlerne således skal understøtte udviklingen af det digitale område og bidrage til – bl.a. tværdisciplinær – forskning i kunstig intelligens og digital omstilling. Forskningen kan også skabe ny viden om digitaliserings betydning for mennesker og samfund, ligesom forskningen kan inddrage etiske og moralske aspekter af den nye teknologiske udvikling, og brug af kunstig intelligens i en dansk kontekst.

Forskningen skal skabe grobund for at danske virksomheder kan udvikle produkter og nye teknologiske løsninger og øge deres vækst og produktivitet til gavn for hele Danmark.

Partierne er desuden enige om, at der er behov for, at forskningen bidrager til at fastholde produktion samt til at skabe flere og endnu bedre og skånsomme arbejdspladser i Danmark til gavn for medarbejderne og virksomhedernes bundlinje. Midlerne kan således også bruges på forskning i fysisk, psykisk og kemisk arbejdsmiljø samt på forskning i nye organiserings- og virksomhedsformer som eksempelvis demokratiske og/eller medarbejderejede virksomheder mv., samt forskning i civilsamfundets og frivillighedens samfundsøkonomiske betydning.

3.2. Matchfinansieringsordningen

Der afsættes 30,0 mio. kr. til Matchfinansieringsordningen under Vækstfonden. Matchfinansieringsordningen har til formål at sikre finansiering til iværksættere i de tidlige faser og skal sikre bedre brobygning mellem tilskudsfinansiering (f.eks. i Innovationsfonden) og markedsbaseret finansiering fra private investorer og fonde.

4. Et stærkt fundament for forskning og innovation

For at skabe de bedst mulige rammer for at forskningen kan understøtte den grønne omstilling og bidrage til fremtidens velfærd og sundhed og blive til konkrete løsninger, er der behov for at understøtte, at forskningen også i fremtiden hviler på et stærkt fundament af bl.a. dygtige forskere, solid forskningsinfrastruktur og internationalt samarbejde.

Der afsættes midler til understøtte, at forskerne har adgang til forskningsinfrastruktur i verdensklasse. Midlerne skal også understøtte internationale forskningssamarbejder og et øget hjemtag fra EU. Derudover skal midlerne understøtte en fortsat styrkelse af arktisk forskning og en kapacitetsopbygning og

styrket forskning på børneområdet. Endelig videreføres bevillingen til Grundtvig Centeret.

4.1. Styrket forskning på børneområdet

Der afsættes 50,0 mio. kr. årligt i 2021-2024 til at opbygge og styrke den danske pædagogiske forskning rettet mod de mindste børn i aldersgruppen 0-6 år. Forskningen skal bidrage til, at alle børn får de bedst mulige betingelser for at klare sig videre frem i livet, bl.a. ved at alle børn i dagtilbud trives, lærer og udvikler sig og dannes.

I udformningen af modellen vil der blive lagt vægt på, at midlerne udmøntes til forskning, som har en praksisnær forankring, og som sker i et samarbejde mellem universiteter, professionshøjskoler, kommuner, dagtilbud og interessenter. Forskningen skal styrke grundfagligheden i pædagoguddannelsen og forbedre de kommunale prioriteringer og investeringer i dagtilbudsområdet samt anvendes af pædagogisk personale i praksis, og dermed bidrage til at løfte kvaliteten i dagtilbuddene.

Partierne finder det vigtigt med en flerårig indsats for at kunne opbygge og udvikle et forskningsområde, som i dag er for småt og fragmenteret. Derfor skal forskningen udmøntes på en måde, hvor der skabes stærke og varige konsortier og forskningsmiljøer på tværs af institutioner. Det er vigtigt, at der i tilknytning til forskningen uddannes flere ph.d.er, som kan bidrage til undervisningen på pædagoguddannelsen mv.

Den endelige model for udmøntningen af midlerne fastlægges med inddragelse af centrale interessenter på området. Modellen skal sikre, at erfaring med pædagogisk forskning og kriterier om praksisrelevans mv. inddrages ved udmøntning af midlerne.

Forskningen kan samtidig bidrage til studier med relevans for Den Socialøkonomiske Investeringsmodel (SØM).

4.2. Styrket forskningsinfrastruktur

Der afsættes i alt 27,6 mio. kr. til styrkelse af den forskningsinfrastruktur, som udgør et helt afgørende grundlag for, at dansk forskning fortsat kan være i verdensklasse.

Af midlerne afsættes 15,3 mio. kr. til at styrke Det Nationale Samarbejde om digital forskningsinfrastruktur (DEIC), som skal understøtte adgang til moderne og tidssvarende digital forskningsinfrastruktur, der er en afgørende forudsætning for, at dansk forskning kan bidrage med løsninger på centrale samfundsmæssige problemstillinger, herunder den grønne omstilling, og hvis de store offentlige og private investeringer i forskning skal udnyttes fuldt ud.

12,3 mio. kr. afsættes til at videreføre Dansk medlemskab af den europæiske forskningsfacilitet ILL (Institut Laue-Langevin) med henblik på en fortsat opbygning af det danske neutronforskningsmiljø.

4.3. Internationalt forskningssamarbejde og styrket EU-hjemtag

Der afsættes i alt 17,8 mio. kr. til at styrke den danske deltagelse i internationalt forskningssamarbejde og det danske hjemtag af EU-midler. Af midlerne afsættes:

11,8 mio. kr. til fortsat internationalisering af dansk forskning. Midlerne skal give danske forskere, virksomheder og studerende bedre rammer og incitamenter for samarbejde med strategisk udvalgte internationale partnere om forskning, uddannelse og innovation. Midlerne kan bl.a. anvendes til forsknings- og studieophold på udenlandske uddannelses- og forskningsinstitutioner.

6,0 mio. kr. til at understøtte dansk deltagelse i fælleseuropæisk og internationalt samarbejde (EUopSTART), som understøtter danske virksomheders og videninstitutioners adgang til forskningsmidler fra bl.a. EU ved at medfinansiere potentielle danske deltageres forberedende arbejde rettet mod deltagelse i fælleseuropæiske og andre internationale forskningsprojekter mv.

4.4. Arktisk forskning og Arktisk Universitet

Den arktiske forskning er et vigtigt element i regeringens grønne forskningsstrategi. Arktisk forskning giver ny viden om bl.a. klimaforandringer, marineresourcer, miljø og råstoffer, som bidrager til indsatsen for grøn omstilling og klimatilpasning. Arktisk forskning indgår desuden i ovennævnte satsning på forskningskibet DANA skal understøtte forskningsrelaterede opgaver i Arktis.

Der afsættes i tillæg hertil 3,1 mio. kr. i 2021 til at understøtte arktisk forskning, herunder aktiviteter vedr. Arktis og Antarktis. Midlerne skal bl.a. understøtte netværksunderstøttende programmer, nationale og internationale samarbejdsfremmende tiltag, udviklingsprojekter, analyser, kortlægninger og formidling mv., herunder til puljer efter opslag, med henblik på at understøtte arktisk forskning, uddannelse og innovation samt drift af polare forskningsinfrastrukturer mv.

Endvidere afsættes 3,1 mio. kr. i 2021 til Arktisk Universitet. Der kan af bevillingen afholdes udgifter til støtte af aktiviteter i regi af Arktisk Universitet (University of the Arctic) som f.eks. udviklingsprojekter, netværksdannelse, sommerskoler mv. Der kan endvidere af bevillingen afholdes udgifter til at understøtte arktiske forsknings- og uddannelsesaktiviteter ved de af Rigsfællesskabets institutioner, der er medlem af Arktisk Universitet.

Sammenlagt udgør bevillingerne til DANA, arktisk forskning om klima- og geopolitik samt de øremærkede bevillinger til arktisk forskning og Arktisk universitet i alt 178,2 mio. kr. i perioden 2021-2023.

4.5. Grundtvig Centeret

Der afsættes 10,0 mio. kr. til at videreføre Grundtvig Centerets arbejde. Grundtvig Centeret blev oprettet ved Aarhus Universitet med finanslovaftalen

for 2009 med henblik på at gøre Grundtvigs forfatterskab offentligt tilgængeligt via digitalisering og kommenterede udgaver. Samtidig er formålet at fremme det almene studie af Grundtvig og hans virkningshistorie gennem forskning, undervisning og formidling.

4.6. Udvikling af vidensamarbejde i Region Sjælland på RUC

Der afsættes 19,9 mio. kr. til udvikling af vidensamarbejdet i Region Sjælland. Midlerne afsættes til RUC mhp. en styrket forsknings-, innovations- og vidensspredningsindsats i de kommende 2-4 år inden for områder, hvor RUC kan imødekomme behovet for en styrket videnovertførsel til virksomheder og den offentlige sektor gennem de 14 udpegede erhvervs- og vidensklynger. Midlerne skal styrke både klyngeindsatsen i Region Sjælland og forsknings- og innovationsmiljøerne på RUC.

Partierne er enige om at øremærke 10,0 mio. kr. fra forskningsreserven i 2021. Derudover afsættes der til formålet 9,9 mio. kr. i uforbrugte midler fra aftalen om fordeling af forskningsreserven for 2020.

4.7. Midler til fri forskning i Danmarks Frie Forskningsfond

Der afsættes 22,9 mio. kr. oveni i finanslovsbevillingen til den frie forskning. Midlerne skal støtte og fremme de mest originale idéer og initiativer i dansk forskning og udvikle dansk forskning til højeste internationale niveau.

Midlerne bidrager til at sikre excellence og nybrud i dansk forskning og skal understøtte den nysgerrighedsdrevne og forskerinitierede forskning inden for grundforskning såvel som anvendelsesorienteret forskning.

Midlerne til fri forskning spiller desuden en væsentlig rolle for hele forskningens fødekæde fra ph.d. til professor samt for internationalisering af dansk forskning.

5. Opfølgning på aftalen

Partierne noterer sig, at uddannelses- og forskningsministeren frem mod forhandlingerne om fordelingen af forskningsreserven 2022 vil gennemføre en kortlægning af den kliniske forskning i Danmark og finansieringen heraf.

Partierne noterer sig desuden, at uddannelses- og forskningsministeren frem mod forhandlingerne om fordelingen af forskningsreserven 2022 vil gennemføre en kortlægning af den arktiske forskning i Rigsfællesskabet.

Partierne konstaterer, at der er et behov for at drøfte fordelingen af universiteternes basismidler til forskning. Partierne noterer sig, at uddannelses- og forskningsministeren snarest muligt vil invitere partierne til at drøfte en fremtidig model for fordelingen af basismidlerne til forskning.